

Sezen Aksu '88

AŞKIN VE ACILARIN SAYISI : '88

SEN AĞLAMA VE GİT'İN DEVAMI

Takvim yaprakları 1988 yılının 22 Şubat'ını gösterdiğinde, üç dört yıl kadar önce müziğin Türkiye'de bir daha asla eskisi gibi olmayacağını müjdeleyen bir albümle karşımıza çıkmıştı Minik Serçe. Sen Ağlama ile tüm hücrelerimize nüfuz eden Onno Tunç, Sezen Aksu ve Aysel Gürel hala değişimin tamamlanmadığını gösterir nitelikte yepyeni bir albümle, yepyeni bir kasetle kapımızı çalıyordu bu defa.

Yepyeni diyor oluşumun tek nedeni piyasaya yeni sürülmüş olması değildi bu albümün; sözler, müzikler, aranjmanlar, enstrümanlar... Her şey biraz daha yabancı tınıyor, her söz bir farklı dokunuyordu sanki yüreğimize. Davulların sesi iyice yükselmiş, gitar tınları biraz daha ön plana çıkmış ve bazen belli bölümlerde yükselen vokallerle Sezen'in o muhteşem sesine daha çok doyar hale gelmiştik. Evet müziğinin altyapısını değiştirmişti ama sonuçta Sezen hala Sezen'di. O kendi kalemine aldığı acıları sanki biz yaşıyormuşuzcasına hissettirmeden okuyamazdı o şarkıları. O günlerde Sezen Aksu'nun orkestrasında yer alan Süheyla Yengi'nin eşi Ahmet Dura, *Sen Ağlama* albümünün kapağında çok beğeni toplayan bir illüstrasyon hazırlamıştı Aksu'ya. Erol Atar'ın çektiği bir fotoğrafa Dura'nın yeni bir illüstrasyonu eşliğinde, sarı harflerle yazılmış bir yazı görüyorduk albümün kapağında: Sezen Aksu'88.

SARIŞIN

Daha önceki iki albümünün aksine *Git* albümünün perdelerini hareketli bir şarkı ile açmıştı Sezen. Ve *Değer Mi* de öyle bir hit olmuştu ki bu albümü de hareketli bir şarkıyla açmamak hatalı bir vizyon olabilirdi. Daha önce usta müzisyen ve udi Ara Dinkjian'ın kendi grubu *Night Ark* ile yapmış olduğu parçası *Homecoming*'i yine hepimizden önce keşfedip üzerine Aysel Gürel'in Türkçe sözler yazdığı *Sarışın* ile başlıyordu albüm. Takip eden yıllarda defalarca kez coverlanıp Gülşen'in sesiyle yeniden hit olacak bu şahane şarkı, çok tatlı bir ud solosuyla başlayıp perküsyonlarla desteklenerek muazzam bir forma girmişti. Aysel'in yazdığı sözler de her zaman olduğu gibi dillere dolanıp, müzikseverlerin kucağına nur topu gibi bir hit olarak bırakılmıştı. Şarkının bugün dijital müzik dinleme platformlarında bulunan halinde sonlara doğru muhtemelen bir aktarım hatasından dolayı bir cızırtı duyuluyor, bende bulunan CD baskısında böyle bir problem söz konusu değil, bilgilendireyim istedim.

GEÇER NELER NELER GEÇMEDİ Kİ...

Giriş parçası, *Sarışın*'la şıkır şıkır oynatıp gerdan kırdırmamış gibi arkasına öyle bir parça konulmuş ki, ilk sesini duyduğumuzdan beri içimizi delip geçen, o alışageldiğimiz Sezen eserlerinden, uykusuz gecelerin habercisi: *Geçer*. Sezen Aksu'nun imzasını taşıyan şarkı adıyla o kadar tezat ki. Evet geçer diyor Sezen, daha öncekiler gibi geçer, neler geçmedi ki diyor ama öyle bir okuyor ki şarkıyı sanki hiçbir şey geçmemiş ve bir daha hiç geçmeyecekmiş gibi. Geçen ya da geçtiğini düşündüğümüz her şey bir iz bırakır ya insanın aklında, yüreğinde, bedeninde; sanki Sezen'in de boğazına takılmış da o izler, öyle seslendiriyor *Geçer*'i.

Şarkıyı bitirirken de hatırlatmayı ihmal etmiyor zaten, yine düşer deli divane gönlüm aşka diyerek yarası kapanmayan aşklardan çıkıp yarası geçmeyecek başka aşklara yelken açılacağını. Çok melankolikleştik aniden farkındayım, ama ben de yazarken bir yandan dinliyorum şarkıları ne yapayım?

En iyisi yazar maskemi takıp şu bilgiyi vereyim bari, albüm piyasaya sürüldüğü gün Sezen Aksu TRT'de Aşkın Nur Yengi, Harun Kolçak ve Sertab Erener'in geri vokallğinde şarkıları küçük bir lansman havasında geçen bir konserde seslendiriyor ve bu geceden kalan kayıtlar da önce 22 Şubat gecesi *Sarışın* ve *Geçer*, bir hafta sonra da *Sultan Süleyman* şarkılarının video klibi olarak yayınlanıyor. O günlerde popüler müzikte alaturka enstrümanların kullanılmasına kati suretle karşı olan TRT ise *Sarışın* şarkısının uyandırdığı büyük yankıya kayıtsız kalamayıp bir seferliğine olmak şartıyla Sezen Aksu'nun televizyon ekranlarında *Sarışın*'ı söylemesine izin veriyor.

SULTAN SÜLEYMAN'A KALMADI.

Madem *Sultan Süleyman* dedik konuşmaya başlayalım o halde. Belki de benim albümden en favori birkaç şarkımdan birisi, ilerleyen yıllarda Levent Yüksel'den ve Aysel Gürel'in vefatının ardından adına düzenlenen saygı albümü *Aysel'inde* Mabel Matiz'den çok farklı ve dokunaklı bir formda dinleyeceğimiz o şarkı. Acılı aşk şarkılarını bir kenara ayırdığımızda, insanın dünyevi dertlerinden sıyrılması gerektiğini, özünde hiç masum olmadığını, bu tip kaygıların insana yükten başka bir şey getirmediğini düşündürttüğü şarkılarından ötürü bir pop sanatçısı olmasının yanı sıra bir halk ozanı olarak da nitelendirmişimdir Sezen Aksu'yu kendi nezdimde. Kim bilir belki de Anadolu topraklarının son halk ozanı. Bence bu şarkının albüme seçilip bu kadar üst sıralara seçilmesinde de Sezen'in fikri ön plandadır diye düşündüm hep.

Yine aşktan da bahsediyor sanki Aysel Hanım ama e o da kalmayacak ki bizimle diye üstüne basa basa söylüyor. Şarkının girişindeki davul ve bağlama ağırlıklı o introya hep hayran kalmışımdır. Ana gövdesini bağlama oluşturan bir şarkı da olsa Onno'nun o her zamanki inovatif, batılı fikir ve tınlarını da duyuyoruz elbette şarkı boyunca.

O kadar da derin ki şarkının sözleri insan göçüp gittikten sonra dünyadan ne dünya ona kalıyor ne o dünyaya. Ardında işte böyle bıraktığı şiirler sözler, böyle şarkılar, unutulmaz eserler kalıyor. Yarın bir gün ben de miadımı doldurduğumda bu yazılar kalacak işte ardımda.

BİR YABANCI SELAMIN İLE...

Bizi bir ruh halinden alıp bir başkasına sokmaya niyetlenmiş olacaklar ki albümün sıralamasını yaparken *Sultan Süleyman*'ın ardına yine çok hüznü, çok derin bir aşk şarkısı *El Gibi* konulmuştu. Benim en sevdiğim Sezen Aksu parçalarından birisi olan *El Gibi*, daha önce Sezen'den pek de duymaya alışık olmadığımız formda bir şarkıydı. Enstrümantal yapısı ve piyano seslerinin ağır basmasının yanı sıra Sezen Aksu'nun vokal performansı da çok belirgin ve bir o kadar da etkileyiciydi. Albümün çıktığı dönemden çok günümüze daha yakın bir dönemde daha popüler olan şarkıyı sonraları Zuhall Olcay, Yavuz Bingöl, Fatma Turgut ve Bergüzar Korel gibi birçok isimden yeniden dinleyecek, Sezen Aksu da şarkıyı Yaşar ile birlikte bir proje albümünde yeniden seslendirecekti.

Şarkının en can yakıcı kısmına da son bir kez dikkat çekerek sıradaki parçaya geçelim, şarkıya da ismini verdiği gibi insanın hayatının belli bir bölümünü en yakını olarak geçirdiği, her şeyden çok ona kendini açtığı insanı sanki 'El Gibi'ymiş görmesi bu dünyada yaşanabilecek en can yakıcı hissiyatlardan birisi. Sözlerini Sezen'in yazdığı, bestesini de Onno'nun yaptığı *El Gibi*, albümün önceki bölümünün aksine bizi bir sonraki şarkıya alıştıran ilk şarkı oluyor ve bir önceki albümünde 'Beni Unutma' diyen Sezen bu kez 'Unut' diyordu.

A EL GİBİ

Söz : Sezen Aksu Müzik : Sezen Aksu

Ne bir ses ne de haber gelmiyor artık senden
Öylece kalakaldım da deli hasretinle ben
Bir yabancı selamın ile hüznümlere daldım.
Kendi ellerimle ben beni kederlere saldım
Sonunda bir oyuncak kara sevda aldım senden
Yani değişmedin hala öyle biraz çocuk kaldım.

Yok öyle el gibi durma gül biraz
Sana gülmeler yaraşır
Yok öyle güz gibi soğuk olma güz ayrılık taşır

Düzenleme : Onno Tunc

Klavyeli Çalgılar : Onno Tunc

Bas : Onno Tunc

UNUT.

Albümde Onno Tunç dışında aranjörlük koltuğuna oturan iki isimden birisi olan Garo Mafyan'ın bestesini de yaptığı *Unut*'un sözleri Sezen imzası taşıyor yine. Böylelikle albümde hem Aysel hem de Onno imzası taşımayan tek şarkı da bu oluyor. Yine sözlerinin içeriği itibarıyla çok yadırgamasak da yine bu şarkının da bestesi, aranjesi daha önceki hiçbir Sezen şarkısına benzemiyor.

Bugünlerden örnek vereceğim hatta 2023 yılında piyasaya sürülen Mabel Matiz albümünün en şahane şarkılarından biri olan *Müphem*'i bu şarkının ardına dinlemenizi tavsiye edebilirim size. Öyledir ki sanki Unut gelecekten, *Müphem* geçmişten geliyor da zaman dokusunun kırıldığı bir noktada kesişip bir şarkı oluyorlar gibi geliyor bana.

OLDU MU

Art arda iki şarkıyla bizi biraz üzen Sezen, kasedin A yüzünü hareketli bir parça olan *Oldu Mu* ile noktalarken albüme biraz daha hareket geliyor, lakin şarkı çok da ses getirip, yankı uyandıran Sezen Aksu şarkılarından birisi olmuyordu.

Sözleri Sezen, bestesi Onno'ya ait olan şarkının yine konser gecesinden alınan kayıtlarla oluşturulan klibi temmuz ayının sonlarına doğru yayınlanıyor. Şarkının bir diğer dikkat çekici yanı da Harun Kolçak'ın etkileyici geri vokallği oluyor ve albümün ilk yüzü böyle kapanıyor.

Metin Altıok

Bir Acıya Kiracı
Kırmızı Yayınları,
İstanbul 2006
s. 135

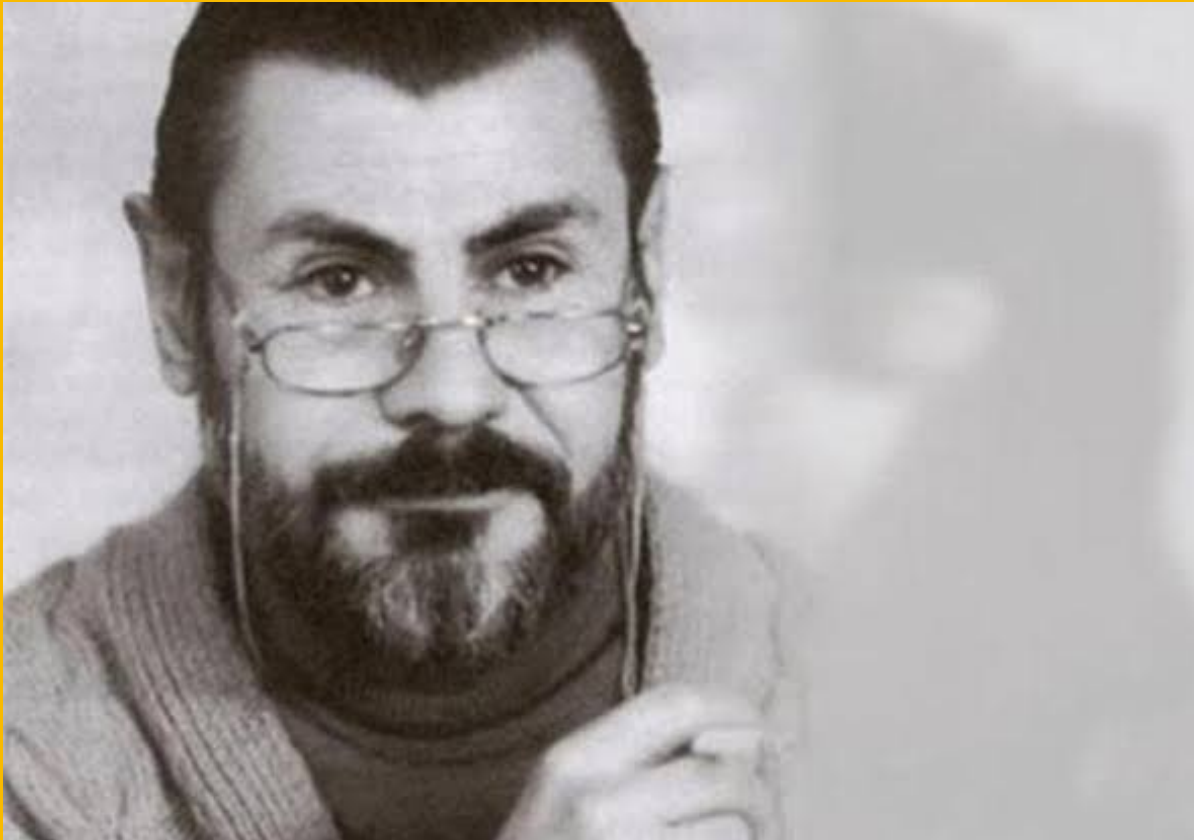

Kasetinizi yuvasından çıkarıp tersini yerleştirdiğinizde ise oldukça içli bir şiir ve bir o kadar acı bir şarkıyla yeniden merhaba diyor Sezen bizlere: *Kavaklar*.

Yeni ve taze tınılara doyuyorduk evet bu son albümleriyle Sezen'in ama bir yandan da en çok kanayan yaramızdan bizi bulduğu, en kuytumuzdaki acılarımıza seslendiği şarkıları hala mevcudiyetini korumaktaydı. Öyle ki en acı hikayeye sahip şarkı da buydu albümde.

80'li yıllarda Bingöl'de Felsefe öğretmenliği görevini sürdüren Metin Altıok, kaderin cilvesiyle Onno Tunç'un radarına giriyor o günlerde yazdığı *Kavaklar* şiiriyle. Bahsi geçen dönemde evinde bir buzdolabı bile olmayan Altıok, beste haklarından kazandığı parasıyla evine bir buzdolabı alıyor, aynı evde de yanda gördüğümüz fotoğrafta kucağındaki küçük çocukla, Fazıl Say'la bu pozu veriyor.

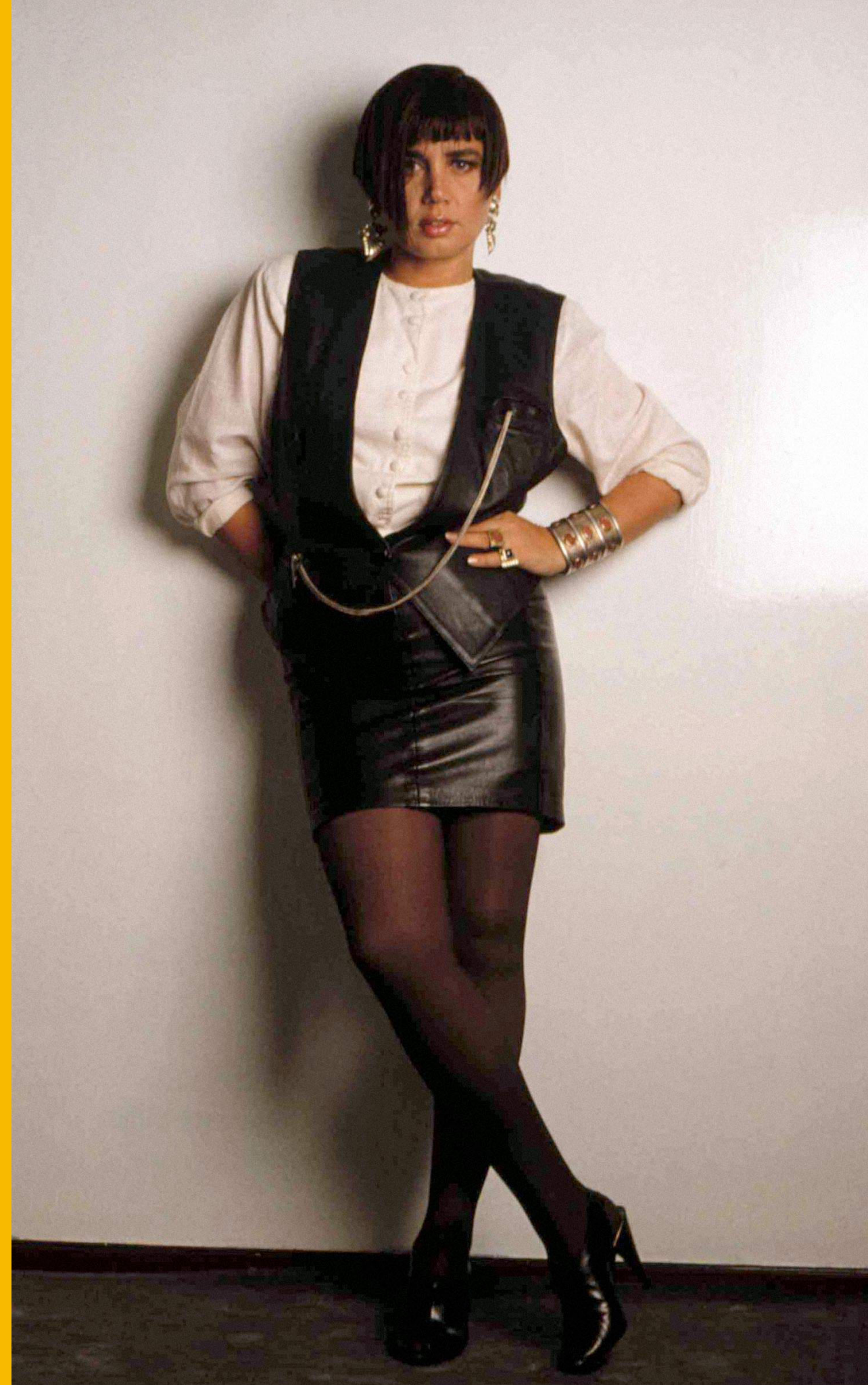
Yıllar sonra, bu muhteşem şiiriyle belki de onlarca insanın acısına yarenlik eden Metin Altıok'u Sivas Katliamı'nda kaybedecek, kucağında poz verdiği o ufak çocuk Fazıl Say'ın onun eserlerini çaldığı bir konserle onu anacaktık. Omuzundaki o kesik el, bizlerin eli Metin Ağabey, unutma ki kimse seni o eski fotoğraftan oyamayacak; ne bir yangın ne de hoyrat bir makas.

ONNO'NUN İZLERİ

Albüm ilerledikçe müzikal yoğunluk biraz daha tırmanmaya başlıyor B yüzünde, sözleri Sezen Aksu imzası taşıyan *Bir Çocuk Sevdim*'e öyle bir intro yazmış ki Onno, sanki bir pop albümü değil 60'lı yıllardan bir klasik müzik kompozisyonunun kucağında buluyoruz kendimizi. Kariyerinin başlarında klasik müzikle oldukça fazla haşır neşir oluşunun izlerini bize bu şarkıyla yansıtırken, nakarata doğru gelindiğinde o pop tınlarına daha çok yaklaşarak şarkının dillere pelesenk olmasına önayak olmayı da ihmal etmemiş. Şarkının çıkışında ise geri vokallerin seslerinin iyiden iyiye yükseldiğini duyuyoruz.

Nihayetinde *Bir Çocuk Sevdim* albümün önde gelen şarkılarından birisi de olsa *Sarışın* ve *Geçer* kadar büyük bir hit olmuyor. Ancak bugün bile geri dönüp bakıldığında hatırlanan Sezen şarkılarından birisi olarak diskografideki yerini alıyor.

SEN AYDINLIĞA BEN SANA...

Sıradaki şarkımızın adı, sevgiye, sevdiğine uzak kalmış herkesin aşına olduğu bir sözcük: *Hasret*.

Albümde Aysel Gürel'in imzasını taşıyan dört şarkıdan birisi olan *Hasret*'in aranjmanı ilk gününden beri Minik Serçe'nin yanından ayrılmayan kadim dostu Atilla Özdemiroğlu tarafından yapılmış. Ülkemizin en büyük müzisyenlerinden Erdem Sökmen'in şahane gitarıyla başlayan şarkı ilerledikçe aşına olduğumuz Özdemiroğlu düzenlemelerinden birisine dönüşüyor.

Bu şarkıya dair en dikkat çekici detay ise sayısız şiir ve şarkı sözüyle hayatımızın içinde derin yer kaplayan Aysel Gürel daha önce hiç görmediğimiz bir şekilde başka bir şarkıda kullandığı sözleri bu şarkının sözlerinde tekrar kullanır. 7 yıl önce yayımlanan Asu Maralman'ın *Bağrı Yanık Dostlara* albümündeki *Dört Duvar* şarkısında yer alan 'ter döküyor dört duvar ve anahtar ters dönecek, çıkacaksın ışığa' sözlerini birkaç ufak değişiklikle bu şarkıda bir kez daha duyuyoruz.

KAPANIŞA DOĞRU

Hasret'in ardına gelen şarkı *Bir Kuş Uçur* ise benim kişisel olarak en beğendiğim Sezen Aksu yorumlarından birisi. Albümün sonunda Mevlana'msı bir edayla ne olursa olsun gel diyecek Sezen bu şarkıyla önce 'gel yeter' diyerek bizleri ısındırıyordu sanki. Albümün birkaç sene kadar öncesinde Nilüfer, Kayahan'ın sözleri olmadan yaptığı bir besteyi beğenip almak için bir fiyatta anlaşır, Nilüfer'in şirketi şarkı için Kayahan'a ödeme yapar lakin bir süre sonra öğrenecektir ki şarkıyı Sezen de beğenir ve üç katını ödeyerek Kayahan'dan satın alır. Bu haberle dostu Kayahan'a darılan Nilüfer sebebini öğrenmek için sorduğundaysa paraya ihtiyacı olduğu cevabını alır Kayahan'dan ancak buna inanmaz. Yılan hikayesine dönen bu mesele Sezen'in şarkıdan vazgeçip yeni bir beste için Kayahan ile anlaşmasıyla son bulur. Kayahan'ın Sezen için besteleyeceği bu yeni şarkı *Bir Kuş Uçur*'un ta kendisidir.

Albümde şarkının düzenlemesini Onno Tunç yapar ve Kayahan bu düzenlemeden memnun kalmaz.

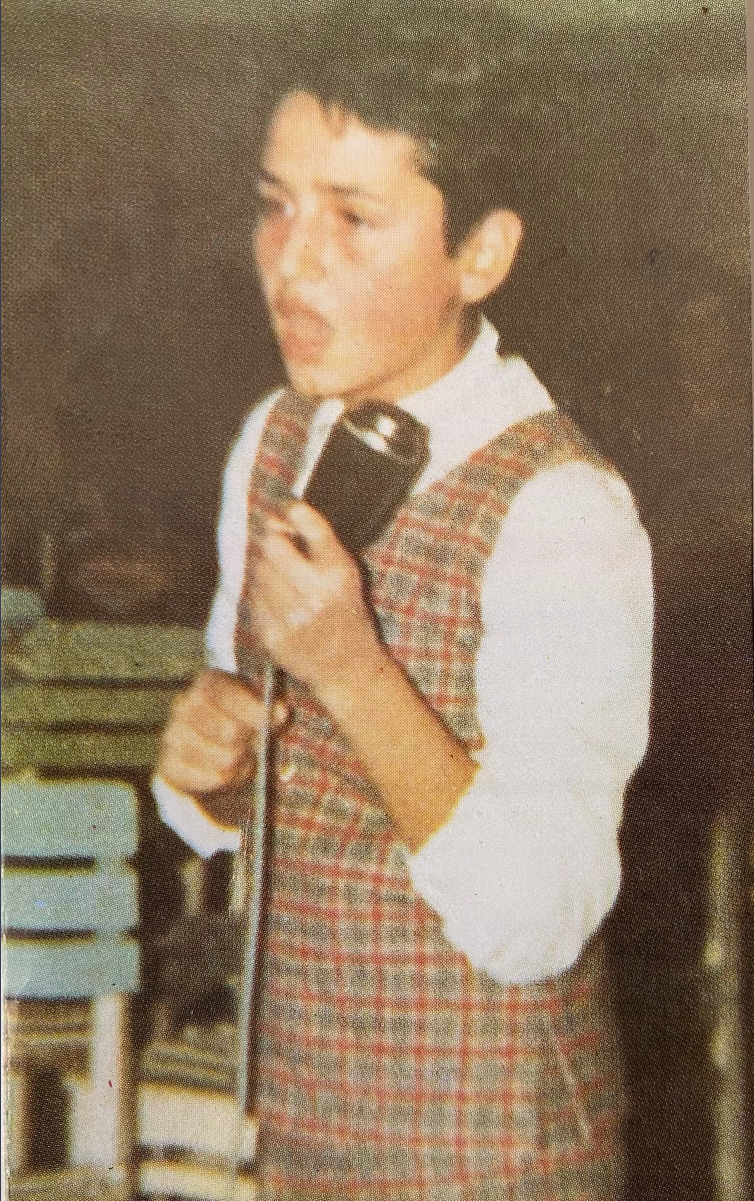
Hit şarkılar kombinasyonu olan bu albümde hitlerden birisi olamayan bu şarkı bir yıl aradan sonra Kayahan'ın kendi albümü *Siyah Işıklar*'da *Hep Karanlık* ismiyle yayımlanır ve bu kez bir hit olmayı başarır.

Albümün sondan bir önceki şarkısı ise sözü ve müziği Sezen Aksu, düzenlemesi yine Onno Tunç'a ait olan, benim girişi ve genel formu itibarıyla *Geri Dön*'e çok benzettiğim *Hayır*.

İnanması güç gelebilir ancak *Hayır* şarkısı bu albümde henüz coverı yapılmamış tek şarkı. Albümün ne kadar büyük bir etki yaratıp, pop müziğe nasıl yön verdiğini görebilmek adına yapılabilecek en önemli tespit bu zannımca.

Nakaratındaki vurucu ifadelerle hafızalarda yer edinen *Hayır*, ne yazık ki albümün öne çıkan şarkılarından birisi olmaz.

SENİ İSTİYORUM

Gelelim albümün son parçasına, *Seni İstiyorum*'a.

14 yıl sonra *Şarkı Söylemek Lazım* albümünde yeni bir aranjmanla karşımıza çıkacak olan *Seni İstiyorum*, Sezen Aksu'nun diskografisindeki en cesur şarkılardan birisi. Aşkın gururdan sıyrılıp ne denli büyük bir ihtiras ve şehvete, çaresizce bir isteğe dönüşebildiğinin kanıtı niteliğindeki şarkı albümün öne çıkan eserlerinden birisi olur. Minik Serçe'nin en büyük hitlerinde olduğu gibi bu şarkının da sözleri Aysel Gürel, müziği ve düzenlemesi Onno Tunç'a ait.

Şarkıya dair söyleyebileceğim son şey ise insanın ömründe en az bir defa 'bu gece gel, yarın istersen yine git' diyebileceği bir aşkı tatmış olması gerekiyor bana göre. Yirmi iki yıllık engin tecrübelerime dayanarak yaptığım bu yorumun sebebiyse insan böyle bir ait olmuşluğu hissetmeden bulamıyor nereye gideceğini.

Onun için de çekinmeyin bazen gidin, Sezen kadar açık ve net olun: Seni istiyorum.

SEKSEN SEKİZ

Velhasıl kelimem, '88 albümü Türk Pop Müziği'nin en büyük mihenk taşlarından birisi olmayı başardı. Bugün bile bu 22 yaşındaki genç bu albümün derinliklerinde kaybolup bu yazıyı yazma eğiliminde bulunduyorsa, bu eserin zamansızlığını tartışmak çok yersiz olur. Yapılmış onlarca cover, çalınmış onlarca konser, bu şarkıların eşlik ettiği sayısız anı, yabana atılabilecek değerler değiller. O günden bugüne bu şarkıların hayatına dokunmuş olduğu onca insan gibi ben de emeği geçen herkese minnettarım.

Bu albüme dair sözlerimi de geçtiğimiz günlerde yaşamış olduğum bir anıyla noktalamak istiyorum.

Bu yazıyı yazmaya devam ettiğim süreçte, arkadaşlarım doğum günü hediyesi olarak bir radyo/kasetçalar aldılar bana. Bu arkadaşlarımdan biriyle olduğum bir akşam radyo üzerinden şarkı dinliyorduk bir yerel frekanstan.

Üst üste çalan güzel parçaların akabinde bir gitar tınısı duyulmaya başladı radyodan. Albümün belki de en az dinlenen birkaç şarkısından birisi, Hayır. O an fark ettim ki bir daha asla silinmeyecek izler bırakmış '88 hayatımızda. Hayat yolculuğumuza eşlik ettiğiniz için uzaklarda, ışıkların içindeki siz Onno ve Aysel, ve yerlere göklere sığdıramadığım büyük sevgimin sahibi Sezen, teşekkürler.

Kaynakça: Sezen Aksu '88 kaset baskısı, 1988.
Wikipedia/ Sezen Aksu '88
discogs.com
yeterkimuzikolsun.com , Yavuz Hakan Tok, Sarışın
Sezen 1 ve 2 yazıları.
x.com / kenanct33
Wikipedia/ Metin Altıok
Hepsi Bu / Bircan Usallı Silan

Doğukan Köysüren
14.01.2024
Onno'nun anısına.
(14.01.1996)